

Moskovská 29, 811 08 Bratislava

Zastavte sa. A pozerajte sa. To stačí.

Na to, aby sa vaše meno stalo značkou, treba mať talent. Treba mať zručnosť, s ktorou vytvoríte dobré dielo. A silu tlačiť svoje nápady stále ďalej, ďalej, dopredu. Aha, ešte inštinkt predátora. A nielen ho mať, ale vedieť použiť s odvahou, bez ohľadu na riziká a následky. Ukázať „niečo viac“, „niečo iné“ než „tí druhí“. Na to „byť značkou“ nestačí vytvoriť jednu, dve, tri, „top“ veci, a potom ich opakovať, nestačí warholovských 15 minút slávy v médiách.

Ved' si skúsme nahlas povedať „Dušan Kállay“.

Vyslovíte to meno a na display vám nabehnú desiatky kníh s jeho ilustráciami: Tulák Kláry Jarunkovej, Panenská veža na Devíne Márie Ďuríčkovej, Rozprávky Hansa Christiana Andersena, alebo Slovenské rozprávky Pavla Dobšinského, či Alica v krajine zázrakov a za zrkadlom Lewisa Carrolla.

Všetky ich spája jasný rukopis: aj tá najmenšia ilustrátorská bodka je koncipovaná ako labyrint myšlienok — zvieratá, rastliny, veci aj ľudia (a ich príbehy) sa splietajú.

Nikdy nerobí obrázok ako fotografiu kúska textu, ako vytrhnutú vetu, situáciu — on hľadá súvislosti, vrství detaily, vpletá symboly, odkazy, stúpa až do impresie, do odhalenia vlastnej emócie, zážitku z prečítaného... a napriek tomu, že všetky čiary sú tenké, ťahy štetcom subtílné, cítite, že robí s nesmiernou razanciou, ale pritom presne, všetko má akúsi odčítateľnú logiku.

Pritom nemaľuje nič neobvyklé: úplne obyčajní ľudia, úplne obyčajné veci. To čo robí jeho diela jedinečnými je spôsob tvorby kompozície, spôsob, akým dielo komunikuje s čitateľom. Pozrite sa — hrdinovia z knižky sa na vás pozerajú, často rovno do očí. Ste priamo v strede deja, aj keď za „stránkou“ ako „za zrkadlom“.

Nie je to náhodné, je to premyslené, konštruované.

Čitateľ je pre Dušana Kállaya partner: zvyčajne je to bežné tvorbepredospelých, ale on je taký aj vtedy, keď tvorí pre deti, nepodceňuje ich, neprispôbuje svoju predstavu ich veku — hovorí im: „Ved' sa pozerajte, hľadajte, skúmajte ten príbeh (tak ako ja).“

Keď ilustruje, tak najčastejšie technikou gvašu, niekedy ju kombinuje s kresbou, ktorá sa stáva nielen podkladom, skicou, ale rovnocenným prvkom ilustrácie. Je vynikajúcim koloristom — jeho diela majú nečakanú farebnosť (červené obdobie ho stále neopustilo) keď inak jasné, agresívne farby tlmí, zjemňuje, posúva ich do iného kontextu.

Je pozorovateľ, svedok príbehu.

Jednoducho © ilustrátor.

Dajte si ten čas. Zastavte sa. A pozerajte sa na jeho diela.

Teraz.

To úplne stačí.

Ida Želinská

Dušan Kállay

* 1948

je slovenský ilustrátor, grafik, maliar a pedagóg. Študoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, na oddelení voľnej grafiky a knižnej ilustrácie u Vincenta Hložníka a súčasne na oddelení figurálnej kompozície a krajinomalby u Jána Želibského. Ilustroval vyše 90 diel, z tých najznámejších ešte spomeňme anglické rozprávky V ríši víl a škriatkov, Infantkine narodeniny Oscara Wilda, či Kupca benátskeho a Sen noci svätójánskej Wiliama Shakespearea. Za knihu Alica v krajine zázrakov Lewisa Carrolla získal nielen „ilustrátorského Oscara“ — cenu Hansa Christiana Andersena, ale aj hlavnú cenu Grolier klubu, najstaršej a najväčšej bibliofilskej spoločnosti v New Yorku, ktorá slovenské vydanie vyhlásila (doslova) za najkrajšie na svete. Od roku 1990 pôsobí ako pedagóg na Vysokej škole výtvarných umení.

